EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 20.9.2022
COM(2022) 479 final

2022/0294 (NLE)
SENSITIVE*

Förslag till

RÅDETS GENOMFÖRANDEBESLUT

om ändring av genomförandebeslut (EU) 2020/1350 om beviljande av tillfälligt stöd enligt förordning (EU) 2020/672 till Republiken Litauen för att minska risken för arbetslöshet i krissituationen till följd av covid-19-utbrottet

* Distribution only on a 'Need to know' basis - Do not read or carry openly in public places. Must be stored securely and encrypted in storage and transmission. Destroy copies by shredding or secure deletion. Full handling instructions https://europa.eu/!db43PX

MOTIVERING

1. BAKGRUND TILL FÖRSLAGET

• Motiv och syfte med förslaget

I rådets förordning (EU) 2020/672 (*Sureförordningen*) fastställs den rättsliga ramen för unionens ekonomiska stöd till medlemsstater som drabbas av, eller allvarligt hotas av, stora ekonomiska störningar till följd av covid-19-utbrottet. Stöd som ges enligt Sureförordningen ska framför allt användas för att finansiera system för korttidsarbete eller liknande åtgärder som har till syfte att skydda anställda och egenföretagare och därmed minska arbetslöshet och inkomstförluster, samt, som en komplettering, för att finansiera vissa hälsorelaterade åtgärder, särskilt på arbetsplatser.

Den 7 augusti 2020 ansökte Litauen om ekonomiskt stöd från unionen och den 25 september 2020 beviljade rådet genom genomförandebeslut (EU) 2020/1350 ekonomiskt stöd till Litauen i syfte att komplettera dess nationella ansträngningar att hantera effekterna av covid-19-utbrottet och de socioekonomiska konsekvenserna av utbrottet för arbetstagare och egenföretagare.

Den 11 mars 2021 ansökte Litauen återigen om ekonomiskt stöd enligt Sureförordningen. Till följd av denna ansökan ändrades rådets genomförandebeslut (EU) 2020/1350 genom rådets genomförandebeslut (EU) 2021/678 av den 23 april 2021.

Den 8 augusti 2022 ansökte Litauen en tredje gång om ekonomiskt stöd enligt Sureförordningen.

Kommissionen har i enlighet med artikel 6.2 i Sureförordningen samrått med de litauiska myndigheterna för att kontrollera den plötsliga och allvarliga ökningen av faktiska och planerade utgifter med direkt anknytning till Litauens arbetsmarknadsåtgärder till följd av covid-19-pandemin. Det handlar särskilt om följande befintliga åtgärder som anges i rådets genomförandebeslut (EU) 2020/1350:

a) Ett system för att betala ut bidrag till arbetsgivare för att täcka den beräknade lönen för varje person som ställs inför permittering, som ett stöd under karantänperioden och undantagstillståndet. Före den 1 januari 2021 kunde en arbetsgivare välja mellan bidrag som täckte 70 % av lönen, upp till högst 1,5 gånger minimilönen, eller 90 % av lönen (100 % i fråga om anställda som fyllt 60 år) upp till högst minimilönen. Från och med den 1 januari 2021 kan en arbetsgivare få bidrag för att täcka 100 % av lönen, upp till högst 1,5 gånger minimilönen. Arbetsgivare som har deltagit i systemet måste behålla minst 50 % av de anställda i minst tre månader efter den sista utbetalningen av lönebidragen.

b) Ett program för att betala ut bidrag för anställda som återkommer från permittering, i högst sex månader efter återgången till arbetet. Före den 1 juli 2021 fanns det ett tak för bidragen motsvarande minimilönen eller två gånger minimilönen, beroende på arbetsgivarens ekonomiska verksamhet. De bidragsbelopp som utbetalades den första och den andra månaden efter återgången till arbetet kunde uppgå till 100 % av den anställdes lön, den tredje och den fjärde månaden till 50 % och den femte och den sjätte månaden till 30 %. Från och med den 1 juli 2021 betalades bidrag även ut för anställda som återkommer från permittering i högst två månader efter återgången till arbetet. Bidraget under den första månaden utgör 100 % av den anställdes lön, men högst 0,9 gånger minimilönen, under den andra månaden 100 % av den anställdes

lön, men inte mer än 0,6 gånger minimilönen. Dessa bidrag kan betraktas som en sådan åtgärd liknande system för korttidsarbete som avses i förordning (EU) 2020/672, eftersom syftet var att ge inkomststöd till anställda och bidra till att befintliga anställningsförhållanden kan upprätthållas.

Litauen har lämnat relevant information till kommissionen.

På grundval av de uppgifter som är tillgängliga föreslår kommissionen att rådet ska anta ett genomförandebeslut om att bevilja ekonomiskt stöd till Litauen enligt Sureförordningen för att stödja ovannämnda åtgärder.

- **Förenlighet med befintliga bestämmelser inom området**

Detta förslag är helt förenligt med rådets förordning (EU) 2020/672, på grundval av vilken det läggs fram.

Det kompletterar en annan unionsrättsakt som möjliggör stöd till medlemsstater i krissituationer, nämligen rådets förordning (EG) nr 2012/2002 av den 11 november 2002 om inrättande av Europeiska unionens solidaritetsfond (*förordning (EG) nr 2012/2002*). Den rättsakten ändrades genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/461, som antogs den 30 mars 2020, för att utvidga tillämpningsområdet till att även omfatta större hot mot folkhälsan och för att definiera särskilda insatser som ska kunna finansieras.

- **Förenlighet med unionens politik inom andra områden**

Förslaget är en av flera åtgärder som tagits fram för att hantera den pågående covid-19-pandemin – ett annat exempel är investeringsinitiativet mot effekter av coronaviruset – och det är ett komplement till andra sysselsättningsstödjande instrument såsom Europeiska socialfonden och Europeiska fonden för strategiska investeringar (Efsi)/InvestEU. Genom att i den specifika situation som uppstått till följd av utbrottet av covid-19 stödja medlemsstaterna genom upp- och utlåning skapar detta förslag en andra försvarslinje för att finansiera system för korttidsarbete och liknande åtgärder som skyddar sysselsättningen och därmed anställda och egenföretagare mot risken för arbetslöshet.

2. RÄTTSLIG GRUND, SUBSIDIARITETSPRINCIPEN OCH PROPORTIONALITETSPRINCIPEN

- **Rättslig grund**

Den rättsliga grunden för denna rättsakt är rådets förordning (EU) 2020/672.

- **Subsidiaritetsprincipen (för icke-exklusiv befogenhet)**

Förslaget läggs fram med anledning av en ansökan från en medlemsstat och är ett uttryck för europeisk solidaritet genom att ekonomiskt stöd från unionen ges i form av tillfälliga lån till en medlemsstat som drabbats av covid-19-utbrottet. Det ekonomiska stödet fungerar som en andra försvarslinje genom att tillfälligt bidra till staternas ökade offentliga utgifter för system för korttidsarbete och liknande åtgärder, så att de kan skydda sysselsättningen och därmed anställda och egenföretagare mot risken för arbetslöshet och förlorad inkomst.

Stödet kommer att hjälpa den drabbade befolkningen och mildra den nuvarande covid-19-krisens direkta effekter på samhället och ekonomin.

- **Proportionalitetsprincipen**

Förslaget är förenligt med proportionalitetsprincipen. Det går inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå målen med detta instrument.

3. RESULTAT AV EFTERHANDSUTVÄRDERINGAR, SAMRÅD MED BERÖRDA PARTER OCH KONSEKVENSBEDÖMNINGAR

- **Samråd med berörda parter**

Det brådskande behovet av att utarbeta förslaget så att det utan onödigt dröjsmål kan antas av rådet innebar att det inte var möjligt att genomföra ett samråd med berörda parter.

- **Konsekvensbedömning**

På grund av förslagets brådskande karaktär gjordes ingen konsekvensbedömning.

4. BUDGETKONSEKVENSER

Kommissionen bör få möjlighet att ta upp lån på finansmarknaderna för att sedan låna vidare till en medlemsstat som ansöker om ekonomiskt stöd enligt Sureförordningen.

Utöver medlemsstaternas garantier byggs följande skyddsåtgärder in i ramen för att säkerställa programmets ekonomiska soliditet:

- En strikt och försiktig ekonomisk förvaltning.
- En låneportfölj som begränsar koncentrationsrisken, den årliga exponeringen och alltför stor exponering mot enskilda medlemsstater, samtidigt som de medlemsstater som har störst behov kan garanteras tillräckliga resurser.
- Möjlighet att refinansiera lånen.

2022/0294 (NLE)

Förslag till

RÅDETS GENOMFÖRANDEBESLUT

om ändring av genomförandebeslut (EU) 2020/1350 om beviljande av tillfälligt stöd enligt förordning (EU) 2020/672 till Republiken Litauen för att minska risken för arbetslöshet i krissituationen till följd av covid-19-utbrottet

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt,

med beaktande av rådets förordning (EU) 2020/672 av den 19 maj 2020 om inrättande av ett europeiskt instrument för tillfälligt stöd för att minska risken för arbetslöshet i en krissituation (SURE) till följd av covid-19-utbrottet[1], särskilt artikel 6.1,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag, och

av följande skäl:

(1) Efter en ansökan från Litauen den 7 augusti 2020 beviljade rådet, genom genomförandebeslut (EU) 2020/1350[2], Litauen ekonomiskt stöd i form av ett lån på högst 602 310 000 EUR med en längsta genomsnittlig löptid på 15 år och en tillgänglighetsperiod på 18 månader, i syfte att komplettera Litauens nationella ansträngningar att hantera effekterna av covid-19-utbrottet och dess socioekonomiska konsekvenser för arbetstagare och egenföretagare.

(2) Lånet skulle användas av Litauen för att finansiera de system för korttidsarbete och liknande åtgärder som anges artikel 3 i rådets genomförandebeslut (EU) 2020/1350.

(3) Efter en andra ansökan från Litauen den 11 mars 2021 beviljade rådet, genom genomförandebeslut (EU) 2021/678[3] om ändring av genomförandebeslut (EU) 2020/1350, Litauen 354 950 000 EUR i ytterligare ekonomiskt stöd genom att höja det högsta lånebeloppet till 957 260 000 EUR med en längsta genomsnittlig löptid på 15 år och en tillgänglighetsperiod på 18 månader, i syfte att komplettera Litauens nationella ansträngningar att hantera effekterna av covid-19-utbrottet och dess socioekonomiska konsekvenser för arbetstagare och egenföretagare.

(4) Det ytterligare lånet skulle användas av Litauen för att finansiera de system för korttidsarbete och liknande åtgärder som anges i artikel 3 i genomförandebeslut (EU) 2021/678 om ändring av genomförandebeslut (EU) 2020/1350.

---

1 EUT L 159, 20.5.2020, s. 1.

2 Rådets genomförandebeslut (EU) 2020/1350 av den 25 september 2020 om beviljande av tillfälligt stöd enligt rådets förordning (EU) 2020/672 till Republiken Litauen för att minska risken för arbetslöshet i krissituationen till följd av covid-19-utbrottet, EUT L 314, 29.9.2020, s. 35.

3 Rådets genomförandebeslut (EU) 2021/678 av den 23 april 2021 om ändring av genomförandebeslut (EU) 2020/1350 om beviljande av tillfälligt stöd enligt förordning (EU) 2020/672 till Republiken Litauen för att minska risken för arbetslöshet i krissituationen till följd av covid-19-utbrottet, EUT L 144, 27.4.2021, s. 12.

(5) Covid-19-utbrottet har immobiliserat en stor del av arbetskraften i Litauen. Detta har fortsatt att leda till en plötslig och kraftig ökning av Litauens offentliga utgifter för de åtgärder som anges i artikel 3 a och b i genomförandebeslut (EU) 2020/1350.

(6) Covid-19-utbrottet och de extraordinära åtgärder som Litauen har vidtagit under 2020, 2021 och 2022 för att begränsa utbrottet och dess socioekonomiska och hälsorelaterade effekter har haft, och har fortfarande, en mycket stor inverkan på landets offentliga finanser. År 2020 hade Litauen ett offentligt underskott på 7,3 % och en offentlig skuld på 46,6 % av bruttonationalprodukten (BNP), vilket minskade till 1,0 % respektive 44,3 % i slutet av 2021. I kommissionens vårprognos 2022 förväntades Litauens offentliga underskott uppgå till 4,6 % av BNP och den offentliga skulden till 42,7 % av BNP i slutet av 2022. I kommissionens interimsprognos sommaren 2022 beräknades Litauens BNP stiga med 1,9 % år 2022.

(7) Den 8 augusti 2022 ansökte Litauen om 141 800 000 EUR i ytterligare ekonomiskt stöd från unionen som ett fortsatt komplement till dess nationella ansträngningar under 2020, 2021 och 2022 att hantera effekterna av covid-19-utbrottet och de socioekonomiska konsekvenserna av utbrottet för arbetstagare. Litauen förlängde eller ändrade i synnerhet de system för korttidsarbete och liknande åtgärder som anges i skälen 8–9.

(8) Genom *anställningslag nr XII-2470* av den 21 juni 2016, ändrad genom *lag nr XIII-2822* av den 17 mars 2020, *lag nr XIII-2846* av den 7 april 2020, *lag nr XIII-3005* av den 4 juni 2020, *lag nr XIV-131* av den 23 december 2020, *lag nr XIV-351* av den 27 maj 2021 och *lag nr XIV-911* av den 20 januari 2022[4], som anges i artikel 3 a i genomförandebeslut (EU) 2020/1350, införde Litauen ett system för utbetalning av bidrag till arbetsgivare för att täcka den beräknade lönen för varje anställd som ställs inför permittering som ett stöd under karantänperioden och undantagstillståndet. Före den 1 januari 2021 kunde en arbetsgivare välja mellan bidrag som täckte 70 % av lönen, upp till högst 1,5 gånger minimilönen, eller 90 % av lönen (100 % i fråga om anställda som fyllt 60 år) upp till högst minimilönen. Från och med den 1 januari 2021 kan en arbetsgivare få bidrag för att täcka 100 % av lönen, upp till högst 1,5 gånger minimilönen. Arbetsgivare som har deltagit i systemet måste behålla minst 50 % av de anställda i minst tre månader efter den sista utbetalningen av lönebidragen.

(9) Enligt *anställningslag nr XII-2470* av den 21 juni 2016, ändrad genom *lag nr XIII-3005* av den 4 juni 2020 och *lag nr XIV-351* av den 27 maj 2021[5], som anges i artikel 3 b i genomförandebeslut (EU) 2020/1350, utbetalades före den 1 juli 2021 även bidrag för anställda som återkommit från permittering under en period på upp till sex månader efter återgången till arbetet. Med förbehåll för ett tak motsvarande minimilönen eller två gånger minimilönen, beroende på arbetsgivarens ekonomiska verksamhet, kunde de bidragsbelopp som utbetalades den första och den andra månaden efter återgången till arbetet uppgå till 100 % av den anställdes lön, den tredje och den fjärde månaden till 50 % och den femte och den sjätte månaden till 30 %. Från och med den 1 juli 2021 betalades bidrag även ut för anställda som återkommer från permittering i högst två månader efter återgången till arbetet. Bidraget under den första månaden utgör 100 % av den anställdes lön, men högst 0,9 gånger minimilönen, under den andra månaden 100 % av den anställdes lön, men inte mer än 0,6 gånger

[4] TAR 18 mars 2020 nr 05703, TAR 9 april 2020 nr 07511, TAR 11 juni 2020 nr 12829, TAR 29 december 2020 nr 28988, TAR 9 juni 2021 nr 13151, TAR 27 januari 2022 nr 01287.

[5] TAR 11 juni 2020 nr 12829, TAR 9 juni 2021 nr 13151.

minimilönen. Dessa bidrag kan betraktas som en sådan åtgärd liknande system för korttidsarbete som avses i förordning (EU) 2020/672, eftersom syftet var att ge inkomststöd till anställda och bidra till att befintliga anställningsförhållanden kan upprätthållas.

(10) Litauen uppfyller de villkor för att få ansöka om ekonomiskt stöd som anges i artikel 3 i förordning (EU) 2020/672. Litauen har tillhandahållit kommissionen lämplig bevisning för att de faktiska och planerade offentliga utgifterna har ökat med 1 264 915 309 EUR sedan den 1 februari 2020 på grund av de nationella åtgärder som har vidtagits för att hantera de socioekonomiska effekterna av covid-19-utbrottet. Detta utgör en plötslig och kraftig ökning eftersom den dessutom beror på en förlängning eller ändring av befintliga nationella åtgärder med direkt anknytning till system för korttidsarbete och liknande åtgärder som omfattar en betydande andel av företagen och arbetskraften i Litauen. Litauen har för avsikt att finansiera 144 350 000 EUR av utgiftsökningen med medel från EU-budgeten och 21 505 309 EUR med egna medel.

(11) Kommissionen har i enlighet med artikel 6 i förordning (EU) 2020/672 samrått med Litauen för att kontrollera den plötsliga och kraftiga ökningen av faktiska och planerade offentliga utgifter med direkt anknytning till de system för korttidsarbete och liknande åtgärder som anges i ansökan av den 8 augusti 2022.

(12) Ekonomiskt stöd bör därför ges för att hjälpa Litauen att hantera de socioekonomiska effekterna av de stora ekonomiska störningar som är en följd av covid-19-utbrottet. Kommissionen bör fatta beslut om löptid, storlek och verkställande av delbetalningar och trancher i nära samarbete med de nationella myndigheterna.

(13) Eftersom den tillgänglighetsperiod som anges i genomförandebeslut (EU) 2020/1350 har löpt ut måste en ny tillgänglighetsperiod fastställas för det ytterligare ekonomiska stödet. Den tillgänglighetsperiod för ekonomiskt stöd på 18 månader som beviljas genom genomförandebeslut (EU) 2020/1350 bör förlängas med 21 månader och den totala tillgänglighetsperioden följaktligen uppgå till 39 månader från och med den första dagen efter det att genomförandebeslut (EU) 2020/1350 har fått verkan.

(14) Litauen och kommissionen bör beakta detta beslut i det låneavtal som avses i artikel 8.2 i förordning (EU) 2020/672.

(15) Detta beslut bör inte påverka resultatet av eventuella förfaranden rörande snedvridningar av den inre marknadens funktion som kan komma att inledas, särskilt enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget. Beslutet befriar inte medlemsstaterna från deras skyldighet att i enlighet med artikel 108 i fördraget till kommissionen anmäla alla planerade statliga stödåtgärder.

(16) Litauen bör regelbundet informera kommissionen om genomförandet av planerade offentliga utgifter för att göra det möjligt för kommissionen att bedöma i vilken utsträckning Litauen har genomfört utgifterna.

(17) Beslutet att ge ekonomiskt stöd har fattats med beaktande av Litauens befintliga och förväntade behov, de ansökningar om ekonomiskt stöd enligt förordning (EU) 2020/672 som andra medlemsstater redan lämnat in eller planerar att lämna in, samt med tillämpning av principerna om likabehandling, solidaritet, proportionalitet och insyn.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Genomförandebeslut (EU) 2020/1350 ska ändras på följande sätt:

(1) Artikel 2 ska ändras på följande sätt:

a) Punkt 1 ska ersättas med följande:

”1. Unionen ska göra ett lån på högst 1 099 060 000 EUR tillgängligt för Litauen. Lånet ska ha en längsta genomsnittlig löptid på 15 år.”

b) Punkt 2 ska ersättas med följande:

”2. Det ekonomiska stöd som beviljas genom detta beslut ska vara tillgängligt under en period på 39 månader från och med den första dagen efter det att detta beslut har fått verkan.”

c) Punkt 4 ska ersättas med följande:

”4. Den första delbetalningen ska verkställas med förbehåll för att det låneavtal som föreskrivs i artikel 8.2 i förordning (EU) 2020/672 träder i kraft. Alla ytterligare delbetalningar ska verkställas i enlighet med villkoren i låneavtalet eller, i förekommande fall, med förbehåll för att ett addendum till låneavtalet eller ett ändrat låneavtal mellan Litauen och kommissionen som ersätter det ursprungliga låneavtalet träder i kraft.”

(2) Artikel 3 ska ersättas med följande:

”Artikel 3

Litauen får finansiera följande åtgärder:

a) Lönebidrag under en permitteringsperiod, enligt vad som föreskrivs i artikel 41 i *anställningslag nr XII-2470* av den 21 juni 2016, senast ändrad genom *lag nr XIV-911* av den 20 januari 2022.

b) Lönebidrag efter en permitteringsperiod, enligt vad som föreskrivs i artikel 41 i *anställningslag nr XII-2470* av den 21 juni 2016, senast ändrad genom *lag nr XIV-351* av den 27 maj 2021.

c) Förmåner till egenföretagare, enligt vad som föreskrivs i artikel 5-1 i *anställningslag nr XII-2470* av den 21 juni 2016, ändrad 2020.

d) Förmåner till egenföretagare som bedriver jordbruk, enligt vad som föreskrivs i artikel 5-2 i *anställningslag nr XII-2470* av den 21 juni 2016, ändrad 2020.”

Artikel 2

Detta beslut riktar sig till Republiken Litauen.

Utfärdat i Bryssel den

På rådets vägnar
Ordförande